

Tietohallinto – big picture

- Tietohallinto – tiedon tuottamista (liike)toiminnan tarpeisiin
- Tiedon oltava
 - Saatavissa
 - Luotettavaa
 - Ehjää
- Tietohallinnon oltava kustannustehokasta
 - Suorat kustannukset
 - Epäsuorat kustannukset
- Ergo: tieto tuotettava automaattisesti tarpeeseen

Jäsennystarve

- Jäsennettävä yhteiset (tieto)resurssit sekä (liike)toiminta (eli toimijat ja toiminnan tarpeet/tavoitteet)
- Jäsennyksen avulla tietohallinnon on pystyttävä yhdistämään toimijat ja resurssit

Resurssit

- Kaikki se, johon pitäisi päästä käsiksi verkon välityksellä tai avulla
 - Tiedostot, tietokantataulut, ohjelmistot
 - Fyysiset laitteet ja tilat
 - Palvelut
 - Ihmiset
- Resurssit (ja erityisesti niihin pääsy) jäsennetty yleensä teknisten alustojen mukaan

Toimijat

- Yleensä fyysisiä henkilöitä (käyttäjiä)
- Jäsentyvät henkilötietojen, nimikkeen ja organisatorisen sijoituspaikan avulla

Liiketoiminta

- Jäsentyä satoina prosesseina, joilla omat resurssitarpeet, toimijat ja tavoitteet
 - Yleensä puutteellisesti ja epäyhtenäisesti kuvattuja
 - Paljon organisaation sisäistä variaatiota
 - Paljon hiljaista tietoa
 - Rikas, epäyhtenäinen termistö
 - Yksittäisten toimijoiden kuvaus prosessin rooleille määrätty paikallisessa työjärjestyksessä (usein implisiittisesti)

Esimerkki - opinnäyte

- Prosessissa monia toimijoita ja monia resursseja
- Primäärit toimijat
 - Tekijä, ohjaaja, tarkastaja, arvostelija, arkistoiija/julkaisija
- Primäärit dokumentit
 - Aihekuvaus, käsikirjoitus, tarkastuslausunto, arvostelupäätös, oikeudensiirtosopimus,....
- Hallinto/työjohto
 - Aiheen vahvistaminen, ohjaajan nimeäminen, tarkastajan...
 - Työjärjestys elää prosessin aikana, eri vaiheissa oikeuksia eri dokumentteihin -> paljon auktorisointitietoa

Perimmäinen kysymys

- Miten tietohallinto takaa sen, että (vain) tiettyyn osaprosessiin vastuutetut toimijat saavat kaikki tarvitsemansa prosessiin liittyvät resurssit (ja vain ne)
- Tarvitaan prosessikuvaus, jossa yksilöidään tarvittavat resurssit ja toimijaroolit oikeuksineen
- Tarvitaan menettely, jolla vastuun delegointi kuvautuu toimijoille ja resursseille

Mitä tarvitaan

- Tarvitaan yhteinen sanasto (tietomalli, ontologia), jossa on kuvattu kaikki toiminnan kannalta merkittävät resurssit, toimijat, roolit, vastuut ja oikeudet yhteensopivin (tai sovitettavin) käsittein
- Tarvitaan prosessien kuvaus tasolla, joka erittelee jaettavat resurssit, eri toimijat/roolit ja heidän oikeutensa
- Tarvitaan toimijoiden ja roolien välinen kuvaus (työjärjestys) sekä resurssien kuvaus prosessisanaston ja kohdejärjestelmien välillä

Mitä meillä on

- Toimijoista periaatteessa kattava tieto järjestelmissä (henkilökunta, opiskelijat)
- Yksittäisiä resursseja eri järjestelmissä omine nimeämis- ja saantikäytäntöineen
- Muutamia hajanaisia prosessikuvauksia
- Osaavia ihmisiä, joilla tietoa ja näkemystä liiketoimintaprosesseista
- Ihmisiä jotka hallitsevat vain osia oman toimialansa kokonaisuuksista
- Suullisia vastuutuksia ja työnjakoja

Mitä puuttuu

- Keskeisten prosessien systemaattinen kuvaaminen
- Prosesseihin liittyvien jaettavien resurssien tunnistaminen, nimeäminen ja tekninen tuottaminen
- Prosessien vastuuroolien yhdistäminen yksittäisiin henkilöihin dokumentoidulla tavalla
- Työkalut edellisiin
- Työkalut käyttäjien yhdistämiseen heidän rooliensa mukaisiin resursseihin
- Henkilökunnan osaamistason nosto teknisten mahdollisuuksien tehokkaammaksi hyödyntämiseksi